

Svetovni vrh v Riu in Alpska konvencija

Od svetovnega vrha, ki je v Rio de Janeiru potekal junija 1992, je vsepovsod slišati pojem «trajnostni razvoj». Od takrat dalje skorajda ni bilo več objavljenega mednarodnega dokumenta, ki ne bi opozarjal na trajnostni razvoj.

Alpska konvencija je bila podpisana že sedem mesecev pred tem, novembra 1991, zato bomo v njej sicer zaman iskali «ključni politični pojem 21. stoletja», a bistvene komponente trajnostnega razvoja so orisane že v okvirni konvenciji: Alpe so življenjski in gospodarski prostor domačega prebivalstva, gospodarski interesi morajo biti skladni z ekološkimi zahtevami.

Terminologija protokolov o izvajanju Alpske konvencije na posameznih področjih, ki so bili izdelani v devetdesetih letih, izhaja iz usmeritev za uresničevanje trajnostnega razvoja, ki so bile sprejete v Riu. Vse se začinjajo s stavkom, da se pogodbenice s podpisom Alpske konvencije zavezujejo k zagotavljanju „celostne politike za varstvo in trajnostni razvoj alpskega prostora“. Alpska konvencija in pripadajoči protokoli veljajo upravičeno za doslej najcelovitejšo zasnovo za uresničevanje trajnostnega razvoja na ravni velike

regije. A tudi najboljša zasnova prav nič ne pomaga, če za njeno izvajanje ni ne volje ne sredstev. Bilanca zadnjih desetih let ni nič kaj spodbudna: problemi so sicer razkriti in poti za njihovo rešitev načrtane, a na pot v trajnostni razvoj se (še) nismo odpravili.

179 držav je pred desetimi leti v Riu soglasno sprejelo akcijski načrt za uresničevanje socialnih, ekonomskih in ekoloških načel trajnostnega razvoja. Agenda 21, obsežen delovni program za 21. stoletje, želi preprečevati revščino na svetovni ravni in vzpostaviti stanje v okolju, ki bo na visoki kakovostni ravni. Osemindvajseto poglavje Agende 21 tudi prepoznava bistveno vlogo, ki jo imajo lokalne oblasti pri uresničevanju trajnostnega razvoja, zato naj bi vsaka lokalna oblast do leta 1996 ugotovila mnenje prebivalcev in na tej podlagi izdelala lokalno agendo 21.

Tako ambiciozen cilj, ki so si ga zastavili udeleženci na svetovnem vrhu v Riu, ni bil uresničen, pa vendarle je CIPRA s pobudo za ustanovitev Omrežja občin «Povezanost v Alpah» sprožila prvi impulz za proces, ki je zbudil posnemanje (glej tudi prispevek na str. 9). Proces agende 21 so začele izvajati številne občine tudi izven Omrežja občin. Prebivalci in občinske oblasti so se med seboj začeli povezovati in pripravili so skupne razvojne možnosti za uresničevanje trajnostnega razvoja.

Medtem ko občine razumejo Agendo 21 in Alpsko konvencijo kot dragocen instrument za oblikovanje lastne prihodnosti, pa s strani oblasti v posameznih državah prihaja bolj malo pobud. Za uresničevanje procesa lokalne agende in alpskega procesa te ne zagotavljajo dovolj finančnih sredstev in razen v nekaj izjemnih primerih komajda izvajajo Alpske konvencije, pri čemer se že dolga leta izgovarjajo na dejstvo, da izvedbeni protokoli še vedno niso ratificirani.

Vse to se mora kar najhitreje spremeniti, k temu nas ne nazadnje priganjajo vprašanja, ki se navezujejo na našo prihodnost. In ko bodo izvedbeni protokoli še v letošnjem letu začeli veljati, bodo pogodbenice Alpske konvencije morale dokazati, da načela trajnostnega razvoja upoštevajo odgovorno in resno. In ne samo z besedami, temveč s konkretnimi projekti in finančnimi sredstvi.

*Andreas Weissen
Predsednik CIPRE-International*

